

Lisätiedot:

sivistystoimenjohtaja Mikael Flemmich, puh 040 733 0264

kaupunginlakimies Lena Filipsson-Korento, puh 050 354 0121

etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Taustatietoa

Espoo, Kauniainen, Hanko, Inkoo, Kirkkonummi, Raasepori, Siuntio ja Vantaa kuuluvat Västra Nylands Folkhögskola -kuntayhtymään. Kuntayhtymän tehtävä on harjoittaa kansanopistotoimintaa, jonka mahdollistaa voimassa oleva kansanopistoja koskeva lainsäädäntö. Perussopimus on **oheismateriaalina**.

Jäsenkuntien omistusosuudet ovat seuraavat:

Espoo	3,12 %	1 osuus
Kauniainen	3,12 %	1 osuus
Hanko	9,38 %	3 osuutta
Inkoo	9,38 %	3 osuutta
Kirkkonummi	12,5 %	4 osuutta
Raasepori	56,26 %	18 osuutta
Siuntio	3,12 %	1 osuus
Vantaa	3,12 %	1 osuus

Raaseporin kaupunki voi suurimpana omistajana tehdä yksinkertaisella enemmistöllä päätöksiä, joita muut jäsenkunnat eivät kannata.

Perussopimuksen mukaan jäsenkunnille on annettava mahdollisuus tehdä ehdotuksia kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi. Kuntayhtymä pyrkii rahoittamaan kansanopistotoiminnan valtionosuuksilla, opiskelijamaksuilla ja muilla tuloilla. Määrä, joka tarvitaan talousarvion mukaan valtionosuuksien, opiskelijamaksujen ja muiden tulojen lisäksi menojen kattamiseen, kerätään tilikauden aikana maksuosuuksina jäsenkunnilta.

Mikäli jäsenkunta eroaa kuntayhtymästä, sille suoritetaan yhtymäkokouksen päätöksellä kunnan osuus peruspääomasta tai osa siitä. Korvaus peruspääomaosuudesta suoritetaan 10 vuoden aikana.

Ruotsinkielisen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnan valmistelu

Västra Nyland Folkhögskolan (VNF) hallitus pyysi 15.9.2023 päivätyllä kirjeellä jäsenkunnilta lausuntoa vuoden 2024 talousarviosta ja vuosien 2025 ja 2026 taloussuunnitelmista sekä esityksiä kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi (**oheismateriaali**). Vuosien 2025 ja 2026 taloussuunnitelmat olivat kuitenkin vielä valmistelussa, ja ne lähetettiin jäsenkunnille myöhemmin. Västra Nylands Folkhögskola -kuntayhtymä joutuu jälleen kääntymään jäsenkuntiensa puoleen toiminnan ja investointien rahoittamiseksi vuonna 2024.

Voidaan todeta, että opiskelijamäärä syyslukukaudella 2023 on noin 65 (viime vuonna vastaavaan aikaan noin 70 opiskelijaa), jota ei voida pitää tyydyttävänä. Se kuvastaa vapaan sivistyksen nykytilannetta, varsinkin kun toisen ja kolmannen

asteen opiskelupaikat lisääntyvät samalla kun nuorten lukumäärä vähenee. Kauniaislaisten opiskelijoiden määrä on vuonna 2023 ollut keskimäärin 0,5.

Jäsenkuntien yhteenlaskettu maksuosuus vuoden 2024 toimintakuluista on 100 000 euroa. Kauniaisten kaupungin maksuosuus vuonna 2024 olisi toimintamenojen osalta 1 639,34 euroa opiskelijamäärään suhteutettuna.

Lisäksi VNF pyytää omistajakunnilta lisäavustusta infrastruktuurin saneeraukseen (ilmanvaihto, vesi- ja viemäriputket, hälytys- ja valvontajärjestelmät, ikkunat ja julkisivut), tilojen toimintoihin (akustiikka, tekniset ratkaisut) ja myös koulun asuntolatalojen remontin jatkamiseksi. Kauniaisten kaupungin osuus investoinneista olisi 5 545,68 euroa.

Pitkällä aikavälillä on kestävämpiä, että omistajakunnat joutuvat vuodesta toiseen osallistumaan toimintakustannuksiin. VNF on myös aiempina vuosina korostanut, että pitkällä aikavälillä tavoitteena on saada toiminta sellaiselle taloudelliselle pohjalle, että omistajakuntien vuosiosuuksia voidaan alentaa. Nyt tilanne on päinvastainen. VNF:n yhdistymistä Raaseporin kulttuuriopiston kanssa koskeva selvitys on valmistunut, ja VNF jatkaa kuntayhtymänä.

VNF:n yhtymäkokous päätti 31.10.2023 § 20 hyväksyä VNF:n hallituksen ehdotuksen mukaisesti vuosien 2024–2026 taloussuunnitelmat investointibudjetiteineen (**oheismateriaali**). Näin siitä huolimatta, että kuntayhtymän kahdeksasta omistajakunnasta seitsemän äänesti investointibudjetin hyväksymistä vastaan. Raaseporin kaupunki omistaa 18 osaketta kuntayhtymän 32 osakkeesta ja pystyi äänimäärällään hyväksymään taloussuunnitelman investointisuunnitelmineen. Kuntien taloussuunnitelmaa koskevia lausuntoja ei liitetty kokouksen pöytäkirjaan.

Hyvän hallinnon ja demokraattisten periaatteiden mukaan yhdellä kunnalla ei pitäisi olla yksinkertaista enemmistöä kuntayhtymässä. Talousarvioasioista äänestettäessä tulisi ottaa huomioon myös muiden kuntien näkemykset rahoituksesta, jotta ennakkoimattomista kustannuksista voidaan keskustella ja niihin voidaan varautua hyvissä ajoin. VNF-kuntayhtymän tapauksessa tiedot ovat olleet puutteellisia, sillä ensimmäinen yhteydenotto omistajakuntiin tehtiin lausuntopyyntöä koskevalla kirjeellä 15.9.2023.

Sekä omistajakuntien että muiden kuntien opiskelijoita kohdellaan yhdenvertaisesti sekä opiskelukustannusten että opiskelupaikkaoikeuden osalta. Tämä tarkoittaa, että kauniaislaiset opiskelijat eivät vastaisuudessa ole riippuvaisia siitä, onko Kauniainen omistajakunta vai ei.

Edellä esitetystä johtuen valiokunnalle esitettiin kaupungin eroamista kuntayhtymästä kuntayhtymän taloudenhoidon ja kaikkien omistajakuntien mielipiteiden kuulematta jättämisen vuoksi. Valiokunta päätti 29.11.2023 (77 §) jättää asian pöydälle, kunnes Västra Nylands folkhögskolan ylimääräinen omistajakokous 12.12.2023 on pidetty. Valiokunnan päätös tarkoittaa, että kaupungilla ei enää kuluvan vuoden aikana olisi aikaa tehdä päätöstä eroamisesta kuntayhtymästä, jolloin kaupunki olisi velvollinen osallistumaan kuntayhtymän menoihin vuoden 2024 lisäksi myös vuonna 2025. Kaupunginjohtaja päätti täten 8.12.2023 § 65 ottaa edellä mainitun päätöksen kaupunginhallituksen käsiteltäväksi. Kaupunginhallitus päätti 11.12.2023 ehdottaa valtuustolle, että Kauniaisten kaupunki eroaa Västra Nylands Folkhögskola -kuntayhtymästä 1.1.2025 alkaen, mikäli jäsenmaksu vuodelle 2024 nousee yli 10 % tai Kauniaisten kaupungin tulisi osallistua investointien rahoittamiseen.

Kuntayhtymästä eroamisen perustelut

Kuntayhtymän omistuspohja ei ole demokraattisesti jaettu, sillä käytännössä enemmistöomistaja voi tehdä yksinkertaisella enemmistöllä päätöksiä, joita muut jäsenkunnat eivät kannata. Lisäksi kuntayhtymän hallinnointia ei ole hoidettu parhaalla mahdollisella tavalla jäsenkuntien kuulemisen yhteydessä. Kuntayhtymä ei ole myöskään onnistunut pienentämään jäsenkuntien maksuosuuksia, vaan ne joutuvat osallistumaan toimintakustannuksiin vuosi toisensa jälkeen. Lisäksi maksuosuuksien kokonaismäärä on noussut 25 % eli 80 000 eurosta vuonna 2023 (ja useampana aiempaan vuonna) 100 000 euroon vuonna 2024. Lisäksi jäsenkuntien vastustuksesta huolimatta on päätetty, että niiden tulee osallistua remonttikustannuksiin.

Useat muut jäsenkunnat harkitsevat eroamista kuntayhtymästä. Hangon kaupunki on jo tehnyt asiasta päätöksen (Hanko KV 5.12.2023). Kirkkonummen valtuusto tekee asiasta päätöksen 11.12.2023 (eroamishdotus neuvottelumahdollisuudella). Lisäksi Espoon kaupunginvaltuusto tekee asiasta päätöksen 11.12.2023 (eroamishdotus, jos maksuosuus nousee yli 10 % tai Espoon tulisi osallistua investointeihin). Siuntion kaupunginhallitus on myös päättänyt 27.11.2023 esittää valtuustolle, että kunta eroaa kuntayhtymästä. Edellä mainittujen kuntien omistusosuus on yhteensä 28,12 %, ja Kauniaisten omistusosuus on 3,12 %.

Kunnan eroaminen kuntayhtymästä voi aiheuttaa muutoksia kuntayhtymän peruspääomassa ja jäsenkuntien omistusosuudessa. Muiden jäsenkuntien eroaminen kuntayhtymästä voi johtaa odottamattomaan ja Kauniaisten vähemmistöosuudesta johtuen myös hallitsemattomaan Kauniaisten kaupungin kustannusten nousuun. Kuntayhtymästä eroaminen ei vaikuta opiskelijoiden opiskeluoikeuteen. Kauniaislaisten opiskelijoiden määrä on ollut viime vuosina hyvin vähäinen.

Kaupunginhallitus:

Valtuusto päättää, että Kauniaisten kaupunki eroaa Västra Nylands Folkhögskola - kuntayhtymästä 1.1.2025 alkaen, mikäli jäsenmaksu vuodelle 2024 nousee yli 10 % tai Kauniaisten kaupungin tulisi osallistua investointien rahoittamiseen.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Oheismateriaali:

Perussopimus
Lausuntopyyntö 15.9.2023
Yhtymäkokouksen päätös 31.10.2023

Jakelu:

Västra Nylands Folkhögskola
Jäsenkunnat